

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

Styrelsearbetet

Styrelsens ledamöter

Eva Järliden, ordförande	Lage Carlsson
Anders Håberger, vice ordförande	Linnea Hedkvist
Eva Carlsson, sekreterare (från 19 augusti)	Magdalena Persson
Peter Bernövall	Bernt Svanberg
Ulla Carlsson	Roger Thynell
	Marie J:son Lindh Nordenmalm

Irene Håberger, adjungerad kassör och adjungerad sekreterare t o m årsmötet 19 augusti

Revisorer: Christer Forsberg och Marianne Thynell

Revisorssuppleanter: Elna Jonsson och Ewa Turesson

Valberedning: Föreningens styrelse enligt årsmötesbeslut

Hembygdsföreningens representant i Stiftelsen Ingrid Göthlins minne har varit Eva Järliden och Ulla Carlsson (suppleant).

Föreningens representant i Stiftelsen Nora Järnvägsmuseum och Veteranjärnväg (NJOV) har varit Peter Ljungne.

Eva Järliden var vice ordförande i styrelsen för Örebro läns Hembygdsförbund och Noraskogs representant vid länsförbundets årsstämma den 15 juni.

Riksstämman för Sveriges Hembygdsförbund genomfördes digitalt den 23 maj. Eva Järliden deltog som representant för länsförbundet.

Föreningen har under året haft 9 protokollförda styrelsemöten.

Årsmöte

Med beaktande av rådande pandemirestriktioner ändrades datum för årsmötet 2020 från 16 mars till 19 augusti. Mötet höll utomhus.

Ekonomi

Ekonomi är fortfarande god tack vare Ivar Rehnfeldt donationen som Hembygdsföreningen Noraskog fick på 70-talet. Se separat resultat och balansräkning. Ringströms minne: 147 519 kr inklusive räntan 882 kr.

Sven Ringströms minne

Fonden Sven Ringströms minne stiftades 1974 till minne av Sven Ringström som avled 1973. Alltsedan bildande förvaltas fonden av Hembygdsföreningen Noraskogs styrelse. Enligt då upprättade kriterier ska avkastningen av fonden gå till enskilda personer eller föreningar som "genom särskilt intresse och i handling vårdat eller utvecklat kunskaper om vår hembygd". Senaste utdelning var för ca 10 år sedan. Styrelsen bedömning har varit att den årliga avkastningen är för liten för utdelning enligt de kriterier som gäller. Även för år 2020 bedömdes avkastning för liten. Kriterierna för utdelning ska omprövas vid närmast kommande årsmöte.

Bidrag till kulturarvsarbete

Våren 2019 beviljade Riksantikvarieämbetet hembygdsföreningen bidrag för kulturarvsarbete. Bidraget ger föreningen möjlighet att översätta berättande texter till fler språk än engelska och tyska samt ge mer utrymme för utställningar och för filmvisning. Bidraget ska också användas för upprustning av miljön i det gamla dasset och i stallet på Göthlinska gården. Arbetet har påbörjats med väggar för utställningar i Vagnslidret och inköp av filmutrustning. Under 2020 har arbetet legat nere. Restriktioner gällande coronapandemins utveckling var en bidragande orsak till det. Arbetet planerades fortsätta våren 2021.

Bidrag för genomförande av projekt *Nora 1921 - året då demokratin föddes i Sverige*

Nora Släktforskare och Hembygdsföreningen sökte och beviljades medel för en utställnings- och föreläsningsserie med tillhörande studiecirkel. Pengarna beviljades av Studieförbundet inom ramen för folkbildningens satsning *Vi måste prata #*. Coronapandemin satte stopp för igångsättande och projektet sköts fram till maj 2021.

Medlemmar

Vid årets slut hade föreningen 188 medlemmar varav 57 familjemedlemmar. Det är en ökning med totalt 5 (4+1) medlemmar från föregående år.

I månatliga medlemsbrev har föreningens medlemmar kunnat följa hembygdsföreningens och styrelsens arbete och bli informerade om olika medlemsaktiviteter.

Årsskrift till hembygdsföreningens medlemmar

Hembygdsföreningens årsskrift 2020 har titeln *Livet på Timanshyttan - Hur det var förr på en bergsmansgård*. Redaktör för berättelsen är Magnus Hunhammar. Skriften, som snarare är en bok, delades ut till föreningens medlemmar och fanns därefter att köpa hos föreningen.

Arbetsgrupper

Samordning och ansvar för olika aktiviteter har fördelats bland styrelsens ledamöter i följande arbetsgrupper:

Vagnslidret	Bernt Svanberg, Roger Thynell och Eva Carlsson
Guidningar	Ulla Carlsson, Magdalena Persson, Anders Håberger och Eva Järliden
Utflykter	Lage Carlsson, Roger Thynell och Eva Carlsson
Föredrag	(Nora 1921): Linnea Hedkvist, Ulla Carlsson, Bernt Svanberg och Eva Järliden
Julspel	Marie J:son Lindh Nordenmalm
Bygderådet	Bernt Svanberg och Roger Thynell
Kulturhistoriska byggnader och byggnadsvård:	Anders Håberger
Nora Släktforskarförening:	Linnea Hedkvist har varit hembygdsföreningens kontakt och länk för ett ökat samarbete.

Hemsidan har administrerats av Eva Järliden med stöd av Lage Carlsson. Medlem i föreningen, Stefan Bernström, har bistått med administration av föreningens facebook.

Verksamhet och aktiviteter under året

Yttrande och debattinlägg

Hembygdsföreningen Noraskog är lokal företrädare för hembygdsrörelsens perspektiv på kulturarvet och på samhällsfrågor av kulturhistorisk betydelse. Påverkan på den lokala samhällsutvecklingen kan ske t ex genom debattinlägg, remissyttrande och uppvaktningar.

Under året har hembygdsföreningen lämnat särskilt yttrande över Nora kommuns förslag till strategi för Landsbygdsutveckling samt med debattinlägg, utställning och yttrande till Mark- och Miljödombstolen agerat mot Naturvårdsverkets ansökan om utrivning av Järle dammar. Därtill har hembygdsföreningen tillsammans med Nora kommun ansökt om inrättande av statligt Byggnadsminne för området Järle kvarn. Inget av dessa två ärenden var beslutade vid årsskiftet.

Upprop och protester mot utrivning av Järle dammar, juni 2020.
Från utställning i Vagnslidret sommaren 2020.

Vagnslidret - ett litet museum om Nora

Vagnslidret öppnades för besökare den 1 juli och stängde den 13 september. Den permanenta utställningen om bergshantering med nedslag vid olika tidpunkter i stadens historia, kompletterades detta år med information (bild och text) som beskrev Järle bruks historia och den pågående processen för att förhindra rivning av Järle dammar. Örebro läns museum medverkade med tre flyers med information under rubrikerna *Rikedomens rötter*, *Där Bergsbrukens lag gällde* och *Hoten mot Bergslagshistorien*.

Kulturarvsdagarna

Riksantikvarieämbetet är huvudarrangör och samordnare för kulturarvsdagarna i Sverige i samarbete med Sveriges Hembygdsförbund och Arbetslivsmuseerna. 2020 var temat *Kulturarv och lärande – om lusten att upptäcka eller att inspireras av historien*.

Hembygdsföreningen medverkade tillsammans med Örebro läns museums utställning *Hoten mot Bergslagshistorien* och visade Vagnslidret - ett litet museum om Nora, för besökare. Föreningens skrift med samma namn fanns till försäljning.

Husskyltar

I Nora finns många hus med intressant historia. Flera av husen har sin historia så långt tillbaka som tidigt 1700-tal. Några är så unika att de har blivit förklarade som byggnadsminnen. I hembygdsföreningen tycker vi att husen och deras historia skall bli kända av både Norabor och besökare. Under 1980 – 90-talet ordnade hembygdsföreningen så att gjutna bronskyltar

sattes upp på ett trettiotal utvalda hus i staden med beskrivning av husens historia, vem som ägde eller bodde där och vilka verksamheter som tidigare har funnits i huset. Under 2020 har föreningen i samråd med nuvarande fastighetsägare återupptagit verksamheten och låtit tillverka elva nya skyltar i samma stil som skyltarna från 1980-talet.

Aktiviteter

Merparten av de aktiviteter som planerades för 2020 ställdes in. Utdelning av byggnadsvårdspriset sköts fram till 2021 och julspelet på Göthlinska gården uteblev.

I samarbete med Nora Släktforskare

På Släktforskningsdag den 18 januari fanns Nora släktforskare och Hembygdsföreningen på biblioteket i Nora. Temat för dagen var Officerare och soldater - deras liv och bostäder. Besökarna erbjöds hjälp till släktforskning, bilder från hembygdsföreningens bildarkiv visades och möjlighet fanns att köpa föreningens skrift *T2N - ett 50-årsminne*, om Kungliga Trängårskompaniet i Nora 1945-1952.

Tips - utflykt på egen hand

Som ett alternativ till uteblivna hembygdsutflykter presenterades månadstips, april, maj och över sommaren, för stadspromenader och vandringar i olika kulturhistoriskt intressanta miljöer. För varje tips fanns en skrift från föreningens skriftserie att köpa. Sammantaget presenterades tre stadspromenader och tre vandringar i Norabygden.

April - tips

Med hjälp skriften *Människor och bebyggelse i Hammarby utanför Nora* vandrar du bland minnen från Hammarby bruks historia. Skriften berättar om ett 30-tal torp och när du står vid ett torp, en grund eller ett gammalt äppelträd kan du med det som skriften berättar komma närmare de människor som en gång levde och verkade här.

Maj-tips

Söder om Nora torg ligger kvarteret Mars. Där ser du flera varsamt omhändertagna hus och en typ av stadsgårdar som var vanliga i Nora sedan staden började bebyggas. Åkaregården är exempel på detta. Skriften innehåller även ägarlängder för flera av kvarterets gårdar.

Slutord

Hembygdsföreningens årligen återkommande aktiviteter som hembygdsresor, utflykter, föredrag och andra sociala möten i hembygdsrörelsens regi har inte kunnat genomföras detta år. Allt detta på grund av pandemirestriktionerna. Det har varit frustrerande och också känts ledsamt gentemot alla medlemmar att måsta ställa in aktivitet efter aktivitet. Ett obemannat litet museum, Vagnslidret, med dörrar öppna mot Göthlinska gården och månadstips för kulturhistoriska utflykter på egen hand - var vad som stod på hembygdsföreningens coronasäkrade program 2020. Men programmet fanns kvar, bara pausat i väntan på lättnader av myndigheternas restriktioner, och styrelsen beslut 2020 var att förbereda för programmets genomförande 2021.

Nora 24 februari 2022

Eva Järliden

Anders Håberger

Eva Carlsson

Lage Carlsson

Ulla Carlsson

Peter Bernövall

Linnea Hedkvist

Magdalena Persson

Bernt Svanberg

Roger Thynell

Marie J:son Lindh Nordenmalm